

Transformacja Galileusza, równania dynamiki Newtona

1. Równania ruchu dwóch punktów materialnych obserwowanych z danego układu odniesienia U wyglądają następująco:

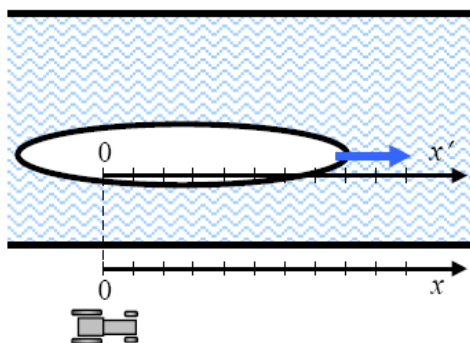
$$\vec{r}_1(t) = [0, 2, 0] + [3, 1, 2]t + [1, 1, 0]t^2, \quad \vec{r}_2(t) = [1, 0, 1] + [0, 2, 1]t$$

Znaleźć:

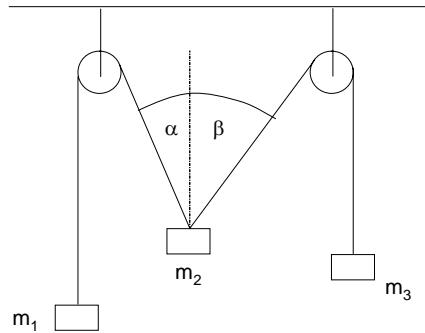
- prędkości i przyspieszenia obu punktów względem układu U .
- prędkości i przyspieszenia punktu 1 względem 2 oraz 2 względem 1

2. „Primowany” układ odniesienia związany jest ze statkiem, który płynie z prędkością o wartości $V = 3$ m/s względem brzegu. Obserwator znajduje się w punkcie $x' = 0$. Na brzegu stoi traktor w położeniu $x = 0$. W chwili kiedy obserwator mijają traktor (rys.), ten startuje i zaczyna poruszać się w sposób opisany funkcją: $x(t) = \sqrt{A^2 + (Bt)^2} - A$, gdzie $A = 50$ m, a $B = 5$ m/s.

- Jaka funkcja opisuje położenie traktora w układzie odniesienia związanym ze statkiem? W jakich chwilach $x'(t) = 0$?
- Jaka funkcja opisuje prędkość traktora w układzie odniesienia związanym ze statkiem? W jakich chwilach $v'(t) = 0$?

3. Masy m_1 , m_2 i m_3 , połączone linkami zawieszono na 2 bloczkach jak na rysunku. Jakie muszą być spełnione warunki, aby możliwe było osiągnięcie stanu równowagi? Jakie będą kąty α i β pomiędzy linkami i pionem w sytuacji, kiedy układ będzie w równowadze?

4. Ciało o masie m spoczywa w punkcie $x=0$. W chwili $t=0$ zaczyna na nie działać wzdłuż osi OX siła zależna od czasu:

$$F(t) = B \left(1 - \cos 2\pi \frac{t}{A} \right) \quad \text{dla } 0 < t < A;$$

$$F(t) = 0 \quad \text{dla } t \geq A$$

Jak zależy od czasu prędkość i położenie ciała? Sporządzić wykresy tych wielkości

5. Dwuspadowa równia pochyła z lewej strony nachylona jest do poziomu pod kątem α_1 , zaś z prawej pod kątem α_2 . Z lewej strony znajduje się na niej ciężar o masie m_1 , zaś z prawej – o masie m_2 . Oba ciężary połączone są linką przerzuconą przez bloczek. Przy założeniu, że obie masy i bloczek mogą poruszać się bez tarcia oraz że masy linki i bloczka są do zaniedbania znaleźć:
- ruch układu,
  - wartość siły napięcia linki. (HRW 58/34)
6. Po jednej stronie nieważkiej liny przerzuconej przez nieważki i poruszający się bez tarcia blok zaczepiony jest ciężar o masie M , zaś na drugim jej końcu znajduje się małpa o masie $m < M$. Znaleźć ruch układu w 2 przypadkach:
- małpa nie porusza się względem liny;
  - małpa wspina się po linie ze stałym względem niej przyspieszeniem a_0 . (HKSW- A. Hennel, W. Krzyżanowski, W. Szuszkiewicz, K. Wódkiewicz,, III.17)

7. Sprężyna ma długość „własną” równą $l_0 = 30$ cm i współczynnik sprężystości równy $k = 0,1$ N/cm. Na sprężynie tej wisi kulka o masie $m = 100$ g.
- Wokół jakiego punktu oscyluje ta kulka, jeżeli układ znajduje się na Ziemi, gdzie $g_Z = 10$ N/kg = 10 m/s²? Wokół jakiego, jeżeli znalazłby się na Księżycu, gdzie $g_K = 1,62$ N/kg = $1,62$ m/s²?
  - Jaki jest okres małych drgań takiego oscylatora na Ziemi i na Księżycu?
8. Cząsteczka dwuatomowa może wykonywać drgania, polegające na tym, że jądra tworzących ją atomów zbliżają się i oddalają. Jaka jest wartość „współczynnika sprężystości” k dla cząsteczki jodowodoru HJ? Częstość drgań takiej cząsteczki jest równa $\nu = 6,9 \cdot 10^{13}$ Hz, masa jądra wodoru jest równa $1u$, masa jądra jodu jest równa $127u$ ($1u = 1,66 \cdot 10^{-27}$ kg). Przyjąć dla uproszczenia, że w czasie omawianych drgań porusza się tylko lżejsze jądro wodoru. Porównać otrzymaną wartość k z wartością z poprzedniego zadania.
9. Rozważmy skrajnie uproszczony model atomu wodoru. Przyjmijmy, że:
- składa się on z punktowego jądra o bardzo dużej masie, którym jest proton o ładunku $e = 1,6 \cdot 10^{-19}$ C oraz
  - chmury elektronowej, którą potraktujemy jako jednorodnie naładowaną ujemną chmurę ładunku o promieniu równym promieniowi Bohra $a_B = 5,3 \cdot 10^{-11}$ m, całkowitym ładunku równym $-e$ i masie $m_e = 9,1 \cdot 10^{-31}$ kg.
- Warunek równowagi takiego układu odpowiada sytuacji, kiedy środek ujemnej chmury pokrywa się z położeniem dodatniego jądra. Z jaką częstością będzie drgać chmura, jeżeli wychyli się ją trochę z położenia równowagi? Wynik porównać z częstością drgań chmury elektronowej odpowiadającym przejściu elektronowemu $2p \rightarrow 1s$ w atomie wodoru, która wynosi $\nu = 2,47 \cdot 10^{15}$ Hz (BSSW- M. Baj, G. Szeflińska, M. Szymański, D. Wasik, I.8).